

Allergi

Introduktion

30-40% af alle mennesker får allergi eller allergilignende symptomer i løbet af deres levetid og 6% af alle konsultationer i almen praksis handler om allergi. Prævalensen for allergiske sygdomme er steget indenfor de seneste år. De udgør nu en væsentlig byrde både for patienter og for sundhedssektoren.

Begrebet allergi anvendes meget bredt i befolkningen. Det kan dække alt fra bivirkninger til veldefinerede immunologiske reaktioner. Specialister taler om overfølsomhed, der opdeles i allergi og ikke-allergi, hvor sidstnævnte omfatter allergilignende symptomer, hvor allergisk mekanisme ikke kan påvises. Ofte taler man her om intolerance. Overfølsomhed (og allergi) er kliniske diagnoser, men man kan godt have en positiv hudtest og specifikt IgE for et allergen, dvs. være sensibiliseret, uden at have symptomer. Positive tests er altså ikke synonymt med allergi.

Akutte allergiske symptomer skyldes som regel en IgE-medieret Type1-allergi. Allergiske symptomer med en langsommere debut og mere kronisk forløb, kan involvere en lang række mekanismer, både immunologiske og inflammatoriske. Allergi kan forårsage en bred vifte af kliniske sygdomme, herunder urticaria, anafylaksi, eksem, allergisk rhinitis, astma og lægemiddel- og fødevarerrelaterede symptomer. Symptomerne kan variere fra at være minimale til at være livstruende.

Det kan være kompliceret at identificere den/de udløsende årsager. Sygehistorien er helt afgørende. Det kræver ofte megen tid systematisk at få relevante informationer fra patienten. Det kræver også viden om allergenforekomst i forskellige miljøer, både i hjem og på arbejdspladser, at få identificeret mulige allergener. Allergitests kan så benyttes, hvis mistanken skal bekræftes, og de er tilgængelige.

I Danmark blev allergispecialitet nedlagt i år 2000. Der blev lagt op til faguddannelser, som det imidlertid har været svært at få etableret. Der findes i 2019 stadig enkelte specialister og der er uddannet enkelte pædiatriske, dermatologiske og lungemedicinske speciallæger med allergologisk fagområde. En del andre praktiserende lungemedicinske speciallæger og børnelæger tager sig også af allergiske patienter. Hvis der i almen praksis er brug for henvisning, bør patienter med eksem, lungelidelser og gastrointestinale symptomer primært ses af henholdsvis hudlæge, lungelæge og gastroenterolog og børn ses af børnelæge. Mere komplekse sygdomsbilleder, allergishock, insektallergi, lægemiddelallergi, gastrointestinale symptomer, hvor andre lidelser er udelukket, og ved behov for mere speciel allergibehandling må henvises til specialist med allergologisk kompetence. Om det skal være i primær eller sekundær sektor, må afhænge af lokale forhold.

At allergologi ikke længere er et selvstændigt speciale gør, at der ofte mangler klare retningslinjer for området, og der er ikke altid konsensus omkring tilstande, udredninger og behandlinger. Dette gør det svært at skabe overblik over allergi, der samtidig har så mange forskellige patofysiologiske geneser.

Modulets formål

Modulets formål er:

- at opdatere praktiserende lægers viden om nogle af de mest almindelige og vigtigste årsager til allergi. Som cases bruges
  - Urtikaria
  - Atopi
  - Rhinitis
  - Fødevareallergi
- at beskrive disse almene og vigtige allergiers kliniske præsentation
- at vejlede om state of the art ved diagnosticering og behandling af disse allergier
- at identificere yderligere ressourcer, som kan anvendes efter behov af DGE-medlemmer, der ønsker at vide mere om allergi.

NB. Modulet dækker ikke astma, lægemiddelallergi og kontaktallergi. Der henvises til guidelines og position papers fx.

Om astma:

[http://www.rads.dk/behandlingsvejledninger/luftveje \(børn\)](http://www.rads.dk/behandlingsvejledninger/luftveje%20(b%20b%20rn))

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/all.12275/pdf> (svær astma)

<https://www.sst.dk/da/udgivelser/2015/nkr-non-farmakologisk-behandling-af-astma-hos-boern-og-unge>

Om lægemiddelallergi:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/all.12350/pdf>

<http://danskallergi.dk/wp-content/uploads/DSA-Retningslinjer-for-udredning-antibiotika-allergi-final-23.06.2019.pdf>

Om kontaktallergi:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/pai.12043/pdf> (børn)

<http://www.hse.gov.uk/skin/professional/causes/agentstable1.htm> (arbejdsbetinget)

<http://www.videncenterforallergi.dk/allergi-og-eksem/kontaktallergi-eksem/> (incl patientinfo)

